

inko

**informatiegevende en
kontaktleggende periodiek
van de fraters van utrecht**

39^e jaargang

nummer 2

mei 2016

VAN DE REDACTIETAFEL

De gevarieerdheid van ons tijdschrift gooit altijd hoge ogen, omdat de inhoud en de schrijvers ervan meestal zeer verschillend zijn. Helaas moeten we zeggen dat het deze keer wat tegen viel. Niet echt een gebrek aan kopij, maar feitelijk teveel van twee redactieleden zelf. We hebben het er op gewaagd om hiermee in dit nummer toch in zee te gaan. Paul Steverink en Leo Ruitenberg komen door omstandigheden allebei drie keer in de inhoudsopgave voor. We hopen dat hun bijdragen toch de moeite waard zijn om te lezen en de gevarieerdheid van inhoud toch niet te kort doet. Paul zit vooral in de wat meer spirituele en historische Groningse hoek, Leo heeft drie jubilarissen geïnterviewd, dus duikt ook in historie maar van medebroeders/medezuster die over 25, 60 of 70 jaar kloosterleven hun eigen verhaal vertellen. Daarnaast zijn de gebruikelijke rubrieken - overweging bij de Constituties, de pen doorgeven en een vers van Theobaldus - uiteraard aanwezig.

Wij wensen u enkele gezellige leesurtjes, in een mooie en warme zomer. Geniet van al het goede dat op uw weg komt en sterkte als er af en toe een donkere wolk voor uw zon verschijnt.

Overweging
bij de
Constituties

ZO WEINIG MOGELIJK

“Naast de dagelijkse bezinning vraagt vernieuwing, dat wij meerdere keren door het jaar wat stilstaan bij de wezenlijke waarden van ons bestaan om ons te heroriënteren op het doel van ons leven”

Constituties art.60

Vragen stellen bij wat je overkomt, bij wat je leven binnenkomt, is goed en gezond. Zelfs nodig om volwaardig te leven. Vanzelfsprekend hebben wij vele hoe-vragen. “Zoals je niet weet wat de weg is van de wind en evenmin van de beenderen in de gevulde moederschoot, evenzo heb je geen weet van het doen van God waarmee hij alles doet” (Prediker 11,5).

Ook lees ik: “Zoet is het licht, en goed is het voor de ogen om de zon te zien” (Prediker 11,7). Of met hedendaagse woorden, omdat de mens een stuk natuur is met lente en herfststagen, met warme zon en de kou van de winter. Omdat ons bestaan een voortdurende repetitie is van leven en sterven. Als je dit begrijpt, kun je vol goede moed en vertrouwen verder, want dan weet je dat na elke nacht weer een nieuwe morgen komt. Een medebroeder zei elke morgen, ondanks dat hij steeds ouder werd: “Zo deze dag heb ik weer...” en daarmee is hij, hoewel lichamelijk aan alle kanten gebrekkig, zeer oud geworden. Eigenlijk zijn het die kleine dingen van elke dag, heel gewone dingen, gebeurtenissen en attenties die je doen leven. Avond, nacht, dag.....deze dag een nieuwe mogelijkheid om weer in het licht te komen.

In de joodse beleving begint de dag als de zon ondergaat. Avond, nacht, dag een nieuwe mogelijkheid om weer in het licht te komen.

”Er komt een avond en er komt een ochtend de tweede dag, er komt een avond en er komt een ochtend de derde dag.... Dat steeds weer in het licht komen, alle dagen is onverbrekkelijk verbonden met het scheppingsverhaal, maar evenzeer met ons eigen levensverhaal. Ook wij komen dagelijks weer aan het licht na de duisternis van de nacht. Zichtbaar voor de mensen om ons heen. En ook niet voor niets begint Johannes zijn Evangelie dan ook met de verwijzing naar de Schepping (Joh.1,1-9). In de eerste verzen van het eerste hoofdstuk komt het woord “duisternis” twee keer voor, maar het woord “licht” tot zeven keer toe. In het licht komen is dus zeer belangrijk. Aan het licht komen en in het licht blijven eveneens. De spiritualiteit van “de daagse dag” leert ons putten te graven, voordat we omkomen van de dorst, en leert ons die profetische blik eigen te maken, welke volgens een Aziatisch spreekwoord “in het zaad reeds de bloem en in het ei de adelaar te herkennen”. Aan vrouwen en mannen, reeds oud van jaren wordt in het bijzonder gevraagd te zijn zoals die oude man in de woestijn die bij zons- ondergang zijn blik al naar het Oosten richtte. Aan degenen die hem vroegen waarom hij in dat magische uur niet keek naar de kleurentriomf, antwoordde hij, dat hij zich erop voorbereidde klaar te zijn om het eerste gloren van het ochtendlicht op te vangen en aan te kondigen.

Ik ben niet het licht of de bron van het licht. Maar het Licht is er – of dat nu waarheid is of inzicht en het kan alleen op donkere plaatsen schijnen als ik het terugkaats. Met wat ik heb kan ik licht reflecteren in de donkere plaatsen van deze wereld, in de donkere hoeken van het menselijk hart en sommige dingen ten goede veranderen. Misschien zullen anderen, wanneer ze dit zien gebeuren, hetzelfde doen. Wellicht krijgen Jezus’ woorden “opdat gij kinderen van het licht kunt zijn” een heldere en voelbare betekenis? “Wandelt, terwijl ge het Licht hebt, opdat de duisternis u niet overvalt. Wie in de duisternis wandelt, weet niet waar hij heengaat, Gelooft in het licht zolang gij het licht hebt, opdat gij kinderen van het licht kunt zijn”.

De Farizeeën waren in zijn dagen de meest vooruitstrevende theologen van hun tijd. Ze hadden kritiek op de conservatieve Sadduceeën en de imperialistische politiek van Rome. Maar in hun streven naar een heilig leven sloten zij iedereen uit die anders dacht of anders handelde. En dan schrijft Johannes de evangelist, die ene ontvullende zin “Zij geloofden niet in Hem”. Zij konden niet geloven dat iedereen, de zwakken, de verschoppelingen, de zondaren, in dat eeuwig Licht getrokken worden, op het moment dat deze Gods Geest in hun leven hadden toegelaten.

Ik heb in mijn leven ontdekt hoe rijk en bemoedigend het verhaal van Lucas is, waarin twee leerlingen de weg opgaan naar Emmaus na de dood van Jezus. Een vreemdeling voegt zich bij hen, discussieert met hen over de boodschap in de Schriften. Het is bij de maaltijd, waartoe hij als Vreemdeling wordt uitgenodigd, dat zij bij het breken en delen van het brood uiteindelijk de figuur van Jezus herkennen. Degene met wie zij het brood delen (co-pan) companheiro worden is essentieel in dit verhaal. Mijn handen worden leeg als ik geef en toch is er volheid, een goddelijke vol-ledigheid die eeuwig is. Hier gloort het licht, de herijking van de rol van religieuzen in de geschiedenis, aandacht voor de geestelijke en lichamelijke armoedeproblematiek, de globalisering en de spiritualiteit van de Vreemdeling, nu van scherp belang de moslim, in ons midden. Het zich durven bewegen te midden van “mensen”. Het verlaten van “de kathedralen” van de grote kloosters, als gist in de maatschappij opgenomen worden. Het betekent wederom, zoals weleer een heel proces van groei, van vallen en opstaan. Het betekent waarschijnlijk zo weinig mogelijk doen met weinig woorden, maar meer door te luisteren en te verwelkomen wie of wat op ons pad komt. Soms denk ik dat dit het is wat God doet: ontvangen. Zeker God heeft ook veel te zeggen. Maar alleen maar “ontvangen“, dat zou wel eens de diepste laag van God kunnen zijn. Of is dat zo weinig mogelijk?

*Voorhout, 2 februari 2016
Drs. Alfons Kroese o.c.d.*

PINKSTEREN: GRENSOVERSCHRIJDEND!

Na jaren verzamelen heb ik geprobeerd een samenvatting te maken van het grensoverschrijdende karakter van Pinksteren, hetgeen ik gedeeld heb met mensen om mij heen die mij op hun beurt geholpen hebben met aanvullingen. Hier volgen er zes. Hebt u er nog minstens één om het heilige getal 7 vol te maken?

Het feest van PINKSTEREN is:

- 1 **Tijdoverschrijdend:**
Wat nog gaat gebeuren in de toekomst wordt voorgesteld alsof het nu, op dit moment, geschiedt. Joden ter plekke, en Joden uit de diaspora die pas veel later vertrekken vanuit Judea naar het huidige Syrië, Turkije, Arabië, Egypte, Libië, Griekenland en Rome, zijn terug vóór ze vertrokken zijn!
- 2 **Ruimteoverschrijdend:**
Vertegenwoordigers van vier continenten, landen, streken, steden en plekken die worden genoemd zijn toevallig allemaal aanwezig. De hele toenmalige bekende aarde in een nutshell is er! Terwijl de verspreiding van het Evangelie naar die gebieden nog moet beginnen!
- 3 **Bewegingoverschrijdend:**
De activiteiten die nog gaan gebeuren, worden hier voorgesteld alsof ze hier ‘on the spot’ in ‘full swing’ zijn, terwijl de bootreizen en voettochten naar de hele wereld pas later gerealiseerd worden!
- 4 **Religieoverschrijdend:**
Joden, Christenen van Joodse achtergrond, Christenen van heidense achtergrond, Hellenisten, Arabieren, Romeinen en Grieken, verschillend in geloofsovertuiging, allen zijn aanwezig. Die verschillen komen later pas aan het licht.

5 Taaloverstijgend:
Allen begrepen de begeesterende taal ofschoon hun moedertaal taal Hebreeuws, Aramees, Grieks was

6 Cultuuroverstijgend:
Joden met hun feesten en gebruiken, Grieken met hun ruimere interpretaties van de voedselwetten.....

Hopend op de 7de grensoverschrijding. Met vurige groeten vanuit Groningen

Paul Steverink

PLATINA KLOOSTERJUBILEUM

SERVATIUS VAN DIEMEN

INKO heeft al een paar jaar geprobeerd om de medebroeders die een kloosterjubileum vieren, te interviewen, zodat zij zelf hun levensverhaal nog eens kunnen vertellen. Vandaag was de beurt aan Servatius van Diemen. Maar als je platinafeest viert, dus 70 jaar frater bent en inmiddels 88 jaar, is het niet gemakkelijk om je eigen leven de revue te laten passeren via een interview. Normaliter doet Petra de Landmeter, onze redactiemedewerker, dit karwei, maar zij is enige tijd uit de roulatie vanwege het verhuizen, verbouwen van het aangekochte huis en een reeds eerder geplande vakantie....

Omdat Lineke van Wolferen heel lang onderwijscollega was van Serva en nu vrijwilligster in het fraterhuis, heb ik samen met haar geprobeerd hem iets te laten vertellen.

Bij hun Gouden Jubileum schrijft Petra in INKO bij het interview in Borculo: “Het is vrijdag 17 mei. Een koude kille voorjaarsdag. Maar in Borculo staan de bloesembomen er uitbundig bij”. Wat dit betreft is er in 20 jaar weinig veranderd: op dinsdag 3 mei is het ook nog erg kil, maar in De Bilt is er ook volop bloesempracht! Dat is wellicht de enige overeenkomst met 20 jaar geleden.

Frater Servatius, ook Serva en Cor genoemd, herinnert zich de naam Kasteel Heemstede meteen als we naar zijn inkleding vragen. Dat was een mooie tijd. Na het noviciaat volgde het behalen van zijn onderwijzersdiploma en kwam hij in Utrecht op school te staan. De eerste kennismaking van Lineke met Servatius was toen zij als jong meisje naar de kindermis ging en frater Servatius aan de “jongenskant” zag zitten.

In 1969 werd Lineke als onderwijzeres benoemd op de Aloysius meisjesschool aan de Bosboomstraat en Servatius werkte al op de Petrus Canisius jongensschool aan de Minstraat. Beide scholen behoorden tot de Aloysiusparochie aan de Adr. van Ostadelaan. Beide scholen waren al gemengd en zijn later gefuseerd en kwam er een nieuw schoolgebouw aan de Notenbomenlaan, naast het Bonifatius Lyceum. Serva gaf handvaardigheid in de klas van Lineke. Lineke denkt er met plezier aan terug en terwijl ze dit opnoemde, reageert Serva met een brede glimlach.

En zo probeert Lineke herinneringen bij hem op te roepen, die hij zichtbaar, maar woordeloos, herkent. Als Lineke dan een artikel van haar, geschreven bij gelegenheid van zijn pensionering, citeert, knikt hij instemmend. Zij citeerde uit Onder Ons nr. 2, jrg 1993: “Bijzonder, dat is frater van Diemen. In de omgang was hij al gewend aan een verscheidenheid in naamgeving. Van het eerbiedwaardige frater Servatius, Serva, Ser, Cor tot: hé van Diemen. Niet uit evenwicht te brengen, met zijn onafscheidelijke “Winnersigaret” in de mond, stond hij voor iedereen klaar en verrichtte vrijwel elke klus.

Behalve onderwijzer op de lagere school was hij ook erkend elektrisch installateur. Initiatiefnemer voor de stichting “Toto-Lotto Utrecht”, onmisbare steunpilaar van de voetbalclub Celeritudo, waarvoor hij zijn horecapapieren behaalde. Belichter en technicus bij het songfestival - opgezet door frater Arnold - op de Aloysiusschool, bouwdeskundige en man van het alarm. Dag en nacht paraat, stipt in zijn afspraken: Servatius!”

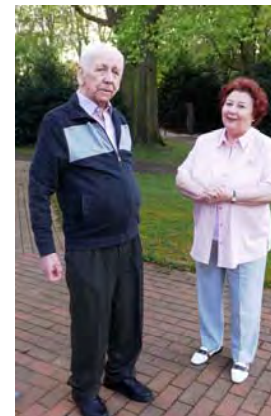
Dit gaf hem op school de bijnaam: “de duizendpoot”, Van alle markten thuis en dat hebben we in de fraterhuizen ook volop meegemaakt. In het verhaal van Petra heeft hij het zelfs over 78 huizen, waarover de congregatie het beheerde voerde en Serva al in 1972 werd ingeschakeld bij verbouwingen, vervangen van ruiten enz. Het was zijn lust en zijn leven. In onze huizen werd ook nogal eens iets verbouwd. Denk maar aan het Happy End en de Kastanjelaan in het St.-Gregoriushuis om maar iets te noemen. Mij schieten nu ik dit schrijf ineens de namen van Groen en Rinus te binnen en als zij bezig waren en Serva vrij was, zag je hem in hun kielzog meelopen en meeklussen. Dit hebben we de afgelopen jaren weer teruggezien bij Baan Euser van de Technische Dienst in het fraterhuis St.-Jozef.

Over zijn kloosternaam vertelde Servatius aan Petra: “Ik heb die naam gekozen, omdat ik daarin datgene vind waarmee ik mijn leven als religieus inhoud wil geven. Ik wilde per se de naam van een Nederlandse heilige. In Servatius zit het woord Serva, dat betekent service. Voor mij betekende dat dienstbaar zijn”. Serva heeft dat inderdaad zijn hele leven volgehouden en verdient daar aller dank voor.

Wat hij duidelijk nog weet te vertellen is, dat hij in Vinkeveen - Waverveen geboren is en dat zijn vader groenteman was en geen groenteboer zoals ik zei! De jongens moesten meehelpen door met de bakfiets naar de veiling of leveranciers te gaan om de koopwaar op te halen. In een groot gezin - 8 kinderen - moest iedereen meehelpen. Wetende dat zijn moeder in een kraambed overleden is, vader later hertrouwde reageerde hij met te zeggen dat zijn “tweede” moeder een hele lieve vrouw voor het gezin was. Een anekdote hierbij vertelde Lineke was, dat toen dit echtpaar 25 jaar getrouwd was en Serva aan de Overste verlof vroeg om naar het feest te gaan, zei deze: “Hoe kan dat nou? Jij bent ouder dan 25!” hetgeen Serva met veel plezier herhaalde!

Na dit gesprek zijn we nog even op zijn kamer gaan kijken, want die hangt vol met herinneringen, zoals een foto met zijn klas op Schiphol, nadat hij een prijs had gewonnen met een handenarbeid-project over de KLM en de prijs een rondleiding op Schiphol en een rondvlucht boven Amsterdam was. Maar ook oorkondes, diploma's e.d. en overal wist Serva nog wel de betekenis ervan te duiden.

Serva, dank voor je bereidheid even met ons terug te kijken op jouw zeer verdienstelijk 70 jaren kloosterleven, Lineke bedankt voor je assistentie bij dit gesprek en koester je eigen herinneringen aan je schooltijd in de Aloysiusparochie.

Leo Ruitenberg

SYNCHRONICITEIT IN GRONINGEN, AL 35 JAAR!

Deel 3

In deel 1 gaat het over gebeurtenissen die tegelijkertijd optreden in een voor mij zinvol verband die echter niet met elkaar te maken schijnen te hebben en waarbij de ene gebeurtenis de andere niet voortbrengt. Dieptepsycholoog Jung ziet synchroniciteit als een ander verklaringsmodel, dat naast causaliteit, zijn plaats verdient. In deel 1 zijn de synchrone gebeurtenissen: a) de verhuizing van de HUMO fraters en broeders die in de pastorie van Nieuwe Pekela wonen naar Groningen en de zusters Franciscanessen die in hun kapel bidden om een koper van hun klooster; en b) het vertrek uit Groningen van frater Theo te Bogt die eigenlijk broeder van Taizé had willen zijn en tegelijkertijd het vertrek van de afgestudeerde student Jasper Keus wonend in de Moesstraat 20 die naar Taizé afreist en broeder van Taizé wordt.

In deel 2 verlopen verschillende gebeurtenissen synchroon: De komst van Abt Jan Schuurmans naar Toornwerd in de provincie Groningen, de ontmoeting van Jan op Benedictus-dag in de Martinikerk van Groningen met studentenpastor Ben van der Maas die de HUMO groep in de Moesstraat 20 aanbeveelt voor contact, en frater Berno Spekschate die contact opneemt met Jan Schuurmans in Toornwerd boven Middelstum in de provincie Groningen en hem vraagt de Terebint Gemeenschap te begeleiden.

De Poort

Al deze gebeurtenissen zijn een voorbereiding voor de oprichting van het Centrum voor zingeving en spirituele groei De Poort. Vóórdat het centrum in 1989 van start gaat, geven theologe Loes Marijnissen en de studentenpastor Ben van der Maas van het oecumenisch Gronings Studenten pastoraat (nu platform) al meditatiecursussen aan fraters en broeders en studenten, waarvoor Loes ruimte vraagt in het klooster van de Terebint Gemeenschap. Omdat er in het Noorden weinig centra voor spiritualiteit zijn, wordt in Groningen het Centrum voor spiritualiteit De Poort opgericht. Het was een avontuur en Loes was daarin, volgens frater Berno, de ‘kurk waarop de Poort dreef’, de grote motor die geloofde in de mogelijkheid van cursussen in verdieping door meditatie en mystiek, de ervaringskant van het christendom en andere religies: het Boeddhisme, het Hindoeïsme en Taoïsme. Vanaf het begin gaf Loes als leidster van de Poort cursussen in Zen en trok een Indiër aan voor Yoga en een expert voor Tai Chi.

Spiritualiteit

is in de Poort te omschrijven als:

Je bewust richten op dat wat leven doet, wat leven geeft. Dan is het zaak goed te luisteren naar waar leven in de knel zit.

Deze spiritualiteit staat open voor alle mensen. Iedereen kan wel iets vertellen over waar het leven verstijft, dor is en afsterft en waar het groeit en bloeit. De God die gebeurt in mensen en leven brengt, is ook door iedere mens in lijf en leden te ervaren. God gebeurt in onze basisemoties als wij ons verzetten tegen onrecht, als wij verlangen naar vrede, als wij vertrouwen op God nu en bij het sterven, als wij durven te vergeven, als wij vermoeden en verwachten dat het aardse leven Eeuwig Leven wordt. De ervaringen van wat leven doet en wat leven de das om doet zijn niet aan christenen voorbehouden. De levenbrengende vrijmakende Geest waait waar zij wil. Door haar kracht wordt duidelijk dat wij ons niet tot de eigen groep mogen beperken. We worden juist

uitgedaagd grenzen te overstijgen. Gods Geest accepteert immers geen hokjes en laat zich niet in één of ander keurslijf inpassen of anderszins kortwieken. Deze visie leidt er uiteindelijk toe dat de Poort ongeveer 40 cursussen kan aanbieden.

Meditatie

wordt in de Poort bijna iedere dag beoefend op allerlei manieren en iedereen wordt erop attent gemaakt stil te zijn door een gekleurde brandende lamp en door briefjes in de gang en bij de kapel met: 'Stilte s.v.p.' Meditatie komt van het Latijnse meditatio afgeleid van het werkwoord 'meditari', dat nadenken betekent, reflecteren, peinen over iets, dieper doordenken of het creatieve bedenken. Het christendom gebruikt het woord contemplatie bij beschouwing van een bijbeltekst waardoor deze betekenis krijgt en verinnerlijkt wordt.

Zen, Yoga, en Tai Chi

In Zen boeddhisme gaat het om beter leren denken wat je wilt denken, zodat je kunt voelen wat je wilt voelen en doen wat je wilt doen op zoek naar balans met als resultaat meer inzicht, rust, geluk en energie, een betere nachtrust en intensievere aandacht voor jezelf en anderen. Wat voel je in je lichaam, welk signaal vang je op, wat is je conclusie en hoe handel je? In Nederland lijden 100.000 mensen rond de 30 jaar aan burn-out en velen vinden hulp in het beoefenen van Zen en Yoga.

Yoga is gebaseerd op de Hindoeïstische filosofie en staat voor verenigen, beheersen en herboren worden door bewegen, en door ademhalingsoefeningen: bij het inademen spannen we spieren aan en bij het uitademen laten we ze los. Ook mensen met een fysieke beperking kunnen meedoen met aangepaste oefeningen. Yoga leert de geest, het gevoel en het lichaam beheersen om daardoor de vereniging met God te bereiken.

Tai Chi is gebaseerd op het Chinese Taoïsme, een religie die naar harmonie streeft, die niet statisch is maar in voortdurende verandering. Wie met de stroom van de verandering meegaat kan een volmaakt mens worden. Deze cursus trekt al jarenlang grote belangstelling die bij goed weer plaatsvindt in de bloementuin.

Kabbala

is een mystieke stroming binnen het Jodendom en is ontstaan in de 12^e eeuw. Ze verklaart de innerlijke betekenis van de Hebreeuwse Bijbel en de traditionele Rabbijnse literatuur. Kabbala wordt beschouwd als een noodzakelijk deel bij de studie van de Thora (de Wet). De voorzitter van het bestuur van de Poort en de manager van de dagelijkse gang van zaken in de Poort zijn beiden experts in de uitleg van de Thora en geven Kabbala cursussen.

Mystiek

Theoloog Karl Rahner heeft gezegd:

“De kerk van de toekomst zal mystiek zijn of ze zal niet zijn. De christen van morgen zal mysticus zijn of hij zal er niet zijn.”

Mystiek is het hartstochtelijk streven naar persoonlijke vereniging van de ziel met God. Het gaat over het beleven van de aanraking door de Bron van ons leven, de God die in ons gebeurt. Het is een ervaring van zien en gezien worden, gekend zijn tot diep in ons wezen. Het neemt ons geheel in beslag, het is een schouwen en beleven van de eenheid van alles wat bestaat, een eenheid die dieper gaat dan alle gebrokenheid en verdeeldheid. Het is verrassend voor wie het overkomt, niet af te dwingen, niet te organiseren, is gratis, is genade. Mystieke ervaringen komen in alle godsdiensten voor. Op internet staan 25 mystici genoemd, één van hen is Willigis Jäger. Het verraste mij om te zien dat op de boekentafel in De Bilt 4 boeken van Willigis Jäger liggen. Hij is mysticus, zenmeester en Duitse Benedictijner monnik voor wie de opstanding nu gebeurt.

Rol Terebint Gemeenschap

De rol van de fraters en broeders van de Terebint bij de stichting van het Centrum de Poort was essentieel. Hun doel was om nieuw religieus leven in Groningen te bevorderen en de realisatie van het Centrum de Poort was hun droom. Zij kochten het klooster van de zusters Franciscanessen en brachten veel interne verbouwingen aan ten dienste van Centrum de Poort en gaan dan ook nog huur betalen van de kamers die ze zelf gekocht hebben! Die huur hielp het functioneren van het Centrum, waar uiteindelijk 40 verschillende cursussen werden gegeven, waaraan zij ook inhoudelijk aan meewerkten. Het optreden van Lenny Kuhr voor vrienden van de Poort was een topper! Er is een jaar geweest waarin 800 mensen deelnamen aan de cursussen. Sommige cursisten zijn kerkelijk actief, anderen randkerkelijk, een derde groep nam afscheid van hun kerk en een vierde categorie was nooit kerkelijk. Dat laatste feit is interessant want het dwingt cursusleiders geloofswaarden te vertalen naar meer algemeen menselijke en religieuze ervaring. Bij alle cursussen worden de kwaliteit en diepgang bewaard. Tussen de cursisten ontstaat een band, soms zelfs voor het leven. Eén van de cursisten schrijft:

Ruim 12 jaar geleden ben ik verhuisd van Leek naar Groningen. De Poort kende ik wel want ik had er al wel eens een cursus gedaan. Nieuw in de stad en zonder werk leek het me een goed idee om er wat vrijwilligerswerk te gaan doen. Zo ben ik bij de Poort begonnen als gastvrouw, wat p.r. gedaan en ook nog in de tuin gewerkt.

Vanaf het begin af aan bleek de Poort voor mij een plek waar ik veel warmte en hartelijkheid vond. Ik kwam en kom er nog steeds fijne mensen tegen. De Poort heeft mij ontplooiing en vriendschappen gebracht. Ik weet zeker dat dat voor veel mensen ook geldt. Daarom hoop ik dat De Poort als spiritueel centrum nog lang mag blijven bestaan.

De Poort heeft Gastvrijheid en Verbinding als kernwoorden in haar visie staan. Dit verhaal geeft weer dat de Poort er in slaagt deze kernwoorden in praktijk te brengen.

Slot

Ik heb in dit verhaal niets vermeld over de komst in 2006 van 8 studenten van de Stichting Ruimzicht en hun leven hier in dit voormalig klooster, ook niets over de bijna 100 vluchtelingen die in de loop van jaren zijn opgevangen, en ook niets over het nieuwe bestuur en de restauratie van 6 vertrekken. Het ging mij er om iets te vertellen over de geboorte van het Centrum voor zingeving en spirituele groei de Poort, de droom van de Terebint Gemeenschap vanaf 1980.

Met zonnige groeten vanuit Groningen

Paul Steverink

DIAMANTEN FEEST VOOR ZUSTER ANDREA

Zuster Andrea interviewen was een soort hernieuwde kennis-making, want we hebben in Utrecht naast elkaar gewoond en bijvoorbeeld samen in de liturgiecommissie van het St.-Gregorius-huis gezeten. Sinds enkele maanden woont Andrea met drie medezusters in de gemeenschap van fraterhuis St.-Jozef in De Bilt. Gehoord hebbende dat zij binnenkort niet alleen 85 jaar wordt, maar ook haar diamanten kloosterjubileum viert, zag de redactie van INKO dit als een goede reden om haar wat over haar leven te laten vertellen.

Andrea is geboren op 1 juli 1931 in Alphen aan de Rijn op Hoorn 121, waar de familie een veebedrijf had. Zij was het negende kind en na haar kwamen nog 2 zusjes en een broertje, dat echter al gauw overleden is. Ook van de oudere broers zijn er 2 jong overleden.

Na de lagere school en twee jaar bezoek aan de naaischool, welke geleid werd door de zusters van de Moerdijk, was de tijd van schoolgaan voorbij, want op de boerderij was een paar extra handen hard nodig om mee te helpen bij het melken en het kaas maken. Maar ook bij het schoonhouden en naaiwerk was er altijd wat te doen. Samen met haar zus Annie heeft Andrea haar melkdiploma gehaald. Op het veebedrijf leert iedereen aanpakken, de hele dag door! Thuis werken heeft Andrea gedaan tot ze op 22 jarige leeftijd het klooster inging, Hieraan zit een mooi verhaal vast:

Zoals het in die tijd ging met grote gezinnen, werden de ouders wel eens door de pastoor gevraagd of er niet een van de zonen priester wilde worden. Haar vader heeft toen gezegd, dat hij het graag zou willen, maar dat hij dat niet zag gebeuren. “En een dochter dan naar het klooster?” “Daar bid ik voor!” en dat laatste had Andrea wel eens gehoord.

En dan vertelt Andrea verder: “De pastoor vroeg aan mij of ik geen zuster wilde worden. Nee, nooit van mijn leven” was mijn reactie “en als ik ga dan wil ik naar de missie! Natuurlijk ging de pastoor op informatie uit en kwam met gegevens van de Medische Missiezusters uit Imstenrade, Limburg. Al was dat ver weg, het heeft me wel aan het denken gezet”.

Op een zondagmiddag toen pa en ma alleen thuis waren sprak Andrea het hoge woord: “Ik wil naar het klooster!” Vader keek haar verbaasd aan en zei: “Jij?” en Andrea antwoordde: ”Ja, en het is je eigen schuld, want je hebt er zelf om gebeden!” Dit had ze haar vader immers tegen de pastoor horen zeggen.....

Er werd contact opgenomen met Imstenrade en op een gegeven dag kwam een van de zusters de oprijlaan naar de boerderij op lopen. Voor sommigen uit Utrecht de nog welbekende naam: Heleen Smeets. Vader was onder de indruk van de verschijning, maar met zijn nuchtere instelling, kon hij niet nalaten te vragen hoe die kleding heette en of onder die sluier nog haar zat.....!

Wetend dat Andrea geen medische achtergrond had, was ik benieuwd of voor toetreding dan geen specifieke eisen werden gesteld aan kandidaten. Bij hen was de geldende grondregel bij aanname: *Iedereen is belangrijk! Bij het aanvangen van een werk moeten de leden zorgen dat ze een team worden en daar kan iedereen op een eigen wijze aan meewerken.*

Een mooi uitgangspunt. Andrea hoopte wel de kans te krijgen om verpleegster te worden, maar haar leven is heel anders verlopen. Na de aanmelding is zij drie maanden in Utrecht op de Nieuwegracht ter nadere kennismaking geweest om wat praktijk op te doen en wat bijles te ontvangen. Daarna begon het postulaat (half jaar) en het noviciaat (twee jaar) in Imstenrade. Zij trad met 15 andere jonge vrouwen in, waarvan er 8 dit jaar hun diamanten feest hebben gevierd. Het was uiteraard een heel ander leven en kort samengevat zegt Andrea dat zij in die jaren wel een beetje de belhamel van de groep was...

Imstenrade bestond in die tijd uit een groot herenhuis met een heel groot park. Er waren ook drie kleinere gebouwen: een kapel, een slaapzaal vlak tegen het weiland van de buurman en een noviciaat met leslokaal en huiskamer. Andrea trad in september 1953 in en in oktober ging de eerste schop de grond in voor een nieuw noviciaat.

In het tweede noviciaatsjaar kreeg Andrea haar eerste taak in het Annadalziekenhuis in Maastricht om mee te werken op de vrouwenafdeling. Dat viel niet mee vanwege het Maastrichts dat gesproken werd, vooral als zij na een telefoontje berichten over medicijnen of andere boodschappen moest door geven. Maar ze bleef hopen dat ze toch verpleegster zou kunnen worden. Na een korte tijd werd zij echter teruggeroepen naar Imstenrade, want er was een novice uitgetreden en Andrea moest het tuin- en naaiwerk van haar overnemen. Hierop zegt Andrea: “Na het tweede jaar noviciaat deed ik mijn eerste professie en kreeg een benoeming om op Imstenrade te blijven. Andere zusters kregen een missiebenoeming of opdracht om een opleiding te volgen. Dat was wel even slikken!”

Ondertussen was het nieuwe noviciaatsgebouw klaar en moest er verhuisd worden. Daarna werd de kapel gebouwd met woonruimte voor de geprofeste zusters en later nog een ziekenafdeling en een gastenkwartier. “Het leven was een komen en gaan. Waar iemand uitviel, was Andrea! Dank zij mijn positieve levensinstelling heb ik die veranderingen altijd aangekund! En zo kwam ik bij het onderhoud van de gebouwen terecht en werd er later er het hoofd van; werkte ik ineens op de wasserij en/of in de keuken, werkte ik in de tuin en maaide met een handmaaimachine grote gazons....! Vaak was het niet: of – of, maar werd het en – en. Zo heb ik ook de zorg gekregen voor Rector Jenniskens tot aan zijn overlijden in 1980 en het opruimen van zijn kamers.

Een wat moeilijke tijd was het toen grotere gemeenschappen uiteen vielen en er kleine leefgroepen ontstonden. Openheid in het formeren was niet altijd aanwezig en daar had Andrea veel moeite mee. Ze vertelt: “In een grote groep zou gepraat worden met allen over een nieuwe weg zoeken, maar enkele zusters hadden al “stiekem” een groepje gevormd. Dit was bij anderen in het verkeerde keelgat geschoten, maar Andrea ontplofte. Gelukkig heeft de toenmalige begeleider pater Van Wely dit goed opgepakt en na een ingelaste koffiepauze is de zaak uitgepraat en is alles weer op zijn pootjes terecht gekomen. Hierop kijk ik zonder wrok terug, maar ik heb er veel van geleerd. Onze begeleider heeft een zeer grote en goede rol er in gespeeld.” In 1981 heeft zij gekozen om naar Utrecht te gaan, naar Nieuwegracht 14, omdat de medezusters Mia en Patricia mij gevraagd hebben”.

In die tijd zei Andrea tegen haar medezusters: “Ik ben een Medische Missie Zuster, maar..... ik ben niet medisch geschoold, ik ben nooit in de Missie geweest..... en of ik religieus ben???” Dit heeft er toe geleid dat ik tussen 1982-1983 een jaar in Afrika ben geweest bij onze zusters in Kenya, Uganda en Malawi. Een geweldige en leerzame tijd. Vaak was het vervangen van verlofgangers, hetgeen voor de achterblijvenden fijn was, omdat het hele kleine groepjes zusters waren die ergens werkten”.

“Ik krijg een bloemkool aangeboden”

En daarna? Vanaf 1984 heeft Andrea haar sporen verdiend als lid en later als voorzitter van de Werkgroep Huisvesting. Niet alleen organiseren van huisvesting voor terugkerende missionarissen, maar ook verhuizen en inrichten van de huizen, appartementen e.d. en de individuele verhuizingen begeleiden en helpen uitvoeren. Haar medezusters wonen/woonden zeer verspreid in het land. Ook zelf heeft ze meerdere hoeken van Utrecht gezien: Weerdsingel, Nieuwegracht, Jansveld, Titus Brandsma Huis op Overvecht, en twee jaar geleden naar de Brandenburgdreef. Opeens bleek het appartementencomplex op dit laatste adres niet meer bedoeld te zijn voor 55-plussers, maar kon iedereen een appartement huren. Dit veranderde de woonsituatie en niet tot ieders vreugde.

1984 verhuizen van Nieuwegracht naar Titus Brandsmahuis op Overvecht.
Zrs. Ignace, Josepha, Andrea

Ruim 60 zusters telt haar gemeenschap in Nederland, waaronder het aantal zorgvragers toeneemt en voor velen is Andrea de mantelzorgster geweest tot nu toe. Op een onverwacht moment is de kans gekomen voor Andrea en drie medezusters om bij de fraters in De Bilt te kunnen gaan wonen. De last van de mantelzorg is voor haar nu weggenomen en nu geniet zij van alles wat nu voor haar ligt: leven in een religieuze sfeer, in een mooie natuur en omgeving en “niets moet meer”. Zo gezegd een “rustige oude dag”, die wij haar van harte gunnen, maar wij denken dat zij het zorgen toch niet kan laten.....al is het maar op kleinere schaal. Zij zal zeker voor haar medezusters ter plekke een open oog en oor blijven.

Andrea, proficiat met je jubileum, met je mooie leeftijd en alle goeds bij je voormalige “buurjongens”. Bedankt dat ik je mocht bevragen!

Leo Ruitenber

GLAS-IN-LOODRAMEN

KAPEL MOESSTRAAT 20

Deze kapelramen zijn ontworpen door de Groningse kunstenaar Franciscus Hermanus Bach, officieel gespeld als Bachg (1865-1956), getrouwd met Christina Geertruida ten Veldhuis en begraven op het r.k. kerkhof Groningen, waar zijn zelf ontworpen grafsteen staat. Hij is een begaafd schilder van portretten, landschappen en stadsgezichten. De natuur is vaak zijn onderwerp die hij sfeervol in heldere kleuren weergeeft in alle kapelramen. Zijn katholieke geloofsovertuiging blijkt uit zijn kennis van de middeleeuwse gotiek en mystiek die bron van inspiratie voor hem zijn.

Bach's werk is historiserend hetgeen blijkt uit de kapelramen waarop Franciscus en Elisabeth van Thüringen zijn afgebeeld. Beiden leven rond 1200 AD vóór de Reformatie en daarom zo geliefd door katholieken én protestanten. Deze heiligen worden gezien als Gods incarnatie in een man en in een vrouw. Dat Bach Franciscus zo indrukwekkend schildert heeft natuurlijk alles te maken met zijn eigen voornaam: Franciscus!

Bach is één van de eerste Noorderlingen die door het bisdom Groningen gevaagd wordt om een aantal kerken te voorzien van kruiswegstaties. In de kapelramen streeft hij ernaar om de innerlijke gevoelens en gedachten door middel van symbolen uit te drukken. Zijn symbolisme heeft naar mystiek tenderende trekken zoals die van Jan Toorop en Antoon der Kinderen. Zijn voorliefde voor langgerekte figuren is in de kapel te zien in de verzezen Christus, Franciscus en Elisabeth van Thüringen. Deze drie ramen worden gevolgd door de symbolen van de drie hoofddeugden geloof, hoop en liefde: kruis zonder corpus want Christus is immers verzezen - anker - en granaatappel. Daarna volgen de drie geloften van duurzaamheid, ontvankelijkheid en luisterbereidheid, gesymboliseerd door distel, lelie en zonnebloem.

Bach vindt zijn basis in het Benedictijner kloosterleven dat in Nederland grote populariteit geniet in de jaren 1900-1930.

DE GLAD-IN-LOODRAMEN

In het midden staat de opgestane Jezus zoals hij 100 jaar geleden gezien werd, zich afzettend voor zijn Hemelvaart. Hij draagt een kazuifel, waarvan de borstkant voor de joodse Bijbel, het Oude of eerste Testament, staat en de rugkant voor de christelijke Bijbel, het Nieuwe of tweede Testament. De stola symboliseert de lichte last vanwege het onderhouden van de Wet en Profeten. Deze dracht lijkt op die van de Romeinse keizer, die gezien werd als God, en zo werd Jezus Christus gezien als God. In het midden zien we de martelwerktuigen die gebruikt werden bij zijn kruisiging: een hamer, tang en spijkers, een zweep voor de geseling en dobbelstenen voor het verdubbelen van zijn kleding. De twee cirkels beneden: een cirkel heeft geen begin en einde en is symbool voor God. De cirkels stellen God en God's Geest voor waar Jezus' leven op gebouwd is en er een eenheid mee vormt. De vleugels van de adelaar: de adelaar laat haar jongen vallen om ze te leren vliegen, en vangt ze op als ze dreigen te vallen, zo doet God met mensen via mensen. De Alfa en Omega: de alfa is de eerste letter van het Griekse alfabet en de omega het laatste, samen begin en einde, dat alles omvat. Het heilig Hart van Jezus is het symbool van menslievendheid. Jezus steekt zijn nek uit voor het heil en geluk van mensen opdat zij tot hun recht komen.

In de 21ste eeuw worden christenen zich steeds meer bewust van het feit dat Jezus Jood is, die de meest transparante mens is waardoorheen het licht van JHWH, die is en was en zal worden, verschenen is. Maar het kan nog wel honderd jaar duren voor dat dit in teksten en liederen zijn beslag krijgt. Jezus vernieuwt de Wet en Profeten zodat deze toegankelijk worden voor alle mensen van de hele wereld. Hij gaat er van uit dat een nieuwe rechtvaardige, menslievende wereld haalbaar is, waar haat gestopt wordt en liefde begint. De diepste betekenis van zijn kruisdood is dat hij de vicieuze cirkel van haat en kwaad en geweld en nieuw geweld doorbreekt met liefde. Door geen wraak te nemen tegen hetgeen hem werd aangedaan, overwint hij alle kwaad en de dood waaruit JHWH hem doet opstaan.

Heilig hart van Jezus

Dat Jezus Jood is, wordt soms als een schok ervaren. Tijdens een bijeenkomst in Brabant riep iemand uit: *“Maar Maria was toch wel echt katholiek, hoop ik?”*

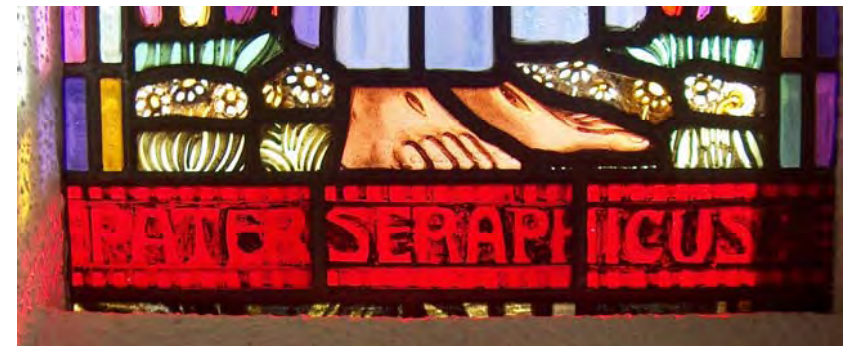
Bij het einde der tijden zullen Christenen zeggen: *“God zij dank dat je eindelijk terug bent”*. Joden zullen zeggen: *“Aangename kennismaking”*.

Marteltuigens

Links van het midden staat Franciscus. Hij leeft rond 1200 AD, vóór de Reformatie en is daardoor een persoon die acceptabel is voor alle christelijke gezindten. Hij is de zoon van een rijke lakenkoopman die zijn geld verdient door het laten verrichten van slavenarbeid. Franciscus draagt een paarse pij. Paars is de kleur van inkeer, van boete. Visnetten boeten is ze herstellen, het gebrokene heel maken. Dat doet Franciscus: eerst zijn eigen leven van overvloed naar soberheid, dan herstelt hij een kerkgebouw, vervolgens de kerk als geloofsgemeenschap. In zijn tijd wordt de natuur als bedreigend gezien, maar Franciscus ziet de natuur als heilig, als openbaring van de Schepper, als ervaring van heelheid en harmonie. In zijn Zonnelied zingt hij over Broeder Zon en Zuster Maan. Hij wordt Pater Seraphicus genoemd: Vader, en Seraf is het Hebreeuwse woord voor engel van de hoogste rang die in de onmiddellijke nabijheid van JHWH liederen zingt. Franciscus ontvangt de stigmata, de wonden van Christus in handen en voeten. Tijdens de kruistochten van christenen tegen de Islam in Jeruzalem spreekt Franciscus over vrede met de Islam. Hij heeft spirituele gesprekken met Sultan al-Kamil van Damiat in Egypte die hem hoffelijk ontvangt.

Franciscus adviseert zijn broeders geen twistgesprekken aan te gaan met moslims en hen te groeten met de woorden Salaam aleikum: *‘Vrede zij met u’*. God manifesteert zich ook in het leven van de moslims.

Pater Seraphicus

Franciscus van Assisi

Elizabeth van Thüringen

Rechts van het midden: staat Elisabeth van Thüringen. Zij leeft net als Franciscus vóór de Reformatie rond 1200 AD. Haar vader is koning van Hongarije, daarom draagt zij een kroon. Zij huwt op 14 jarige leeftijd met Lodewijk, de zoon van de graaf van Thüringen hetgeen al geregeld wordt door haar ouders direct na haar geboorte.

Ze wordt lid van derde orde van Franciscus. Ze sticht een ziekenhuis en komt op voor de armen tijdens een hongerwinter en zet zich in voor melaatsen zoals Franciscus ook gaat doen.

Haar blauwe hermelijnen mantel doet denken aan Maria de moeder van Jezus. De vele rozen verwijzen naar het rozenwonder.

Elisabeth geeft brood aan de armen. De familie van haar man vindt dat geld verkwisten en verbiedt haar er mee door te gaan, maar ze gaat er wél mee door en wordt betrapt terwijl ze haar schort vol broden heeft. Snel bedekt ze de broden met de slippen van haar schort. Men eist dat ze laat zien wat ze verbergt. Als ze de schort openslaat valt er een tuil van rozen uit.

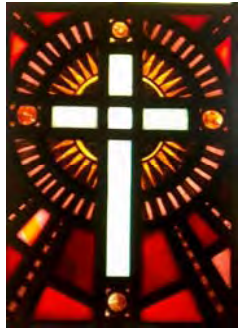
De menselijke veredeling van de natuur wordt cultuur genoemd. Franciscus heiligt de natuur, Elisabeth heiligt de cultuur: rozen worden gekweekt en de zuil rechts onder wordt door architecten ontworpen en gebouwd. Elisabeth wordt Mater Pauperum genoemd: moeder van de armen.

Franciscus en Elisabeth zijn Gods openbaring in een man en een vrouw.

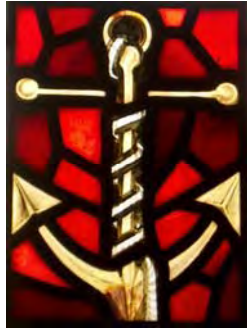

Mater Pauperum

DE DEUGDEN VAN GELOOF, HOOP EN LIEFDE worden verbeeld door het kruis, het anker en de granaatappel.

Geloof

Hoop

Liefde

Het kruis staat voor het geloof in de opstanding van Jezus.

De staande balk is de gearde mens die contact maakt met JHWH/God die is en was en zal worden. God gebeurt in de basisemoties van mensen als zij zich verzetten tegen onrecht, als zij verlangen naar vrede, als zij elkaar vergeven en elkaar vertrouwen schenken, als zij vermoeden en verwachten. Geloof is vermoeden en vertrouwen.

De dwarsbalk is de mens die contact maakt met medemensen, de armen zijn als de vrije mens, die gelooft. Aan veel kruisen hangt Jezus nog steeds en is het alsof hij nog niet is verrezen. Julian of Norwich, een Engelse kluizenares zegt: “Als het ergste, de moord op de meest menslievende, wordt veranderd in het mooiste, de opstanding, kan JHWH dan niet alles dat minder erg is goedmaken?”

Het anker is het symbool van de hoop: laat de hoop nooit varen. Het touw waarmee het anker wordt uitgegoot, zit om het kruis, de opgestane Jezus heen gewikkeld. Wees touw, breng hoop. Hoop is de houding van Jezus aannemen zoals hij de storm op het meer tot bedaren brengt. Laat de angst niet almachtig worden,

kom tot innerlijke rust. Leer hoe je te midden van de storm tot vrede komt, hoe je je levensbootje veilig kunt verankeren aan de oever van de overkant van het meer.

(Uit: ‘Beelden van Verlossing’ van Eugen Drewermann)

De granaatappel is het symbool van de liefde.

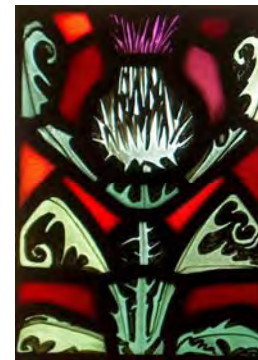
De liefde is geduldig, vriendelijk en niet jaloers, vervalt niet tot grootspraak en doet niet trots, verheugt zich niet over onrecht, geeft nooit op.

De liefde is verheugd dat het een ander goed gaat.

DE DRIE GELOFTEN

Een gelofte is een plechtige belofte aan God in het openbaar.

De drie geloften worden verbeeld door de distel, de lelie en de zonnebloem, en staan voor een sobere duurzame levensstijl (distel), voor totale beschikbaarheid, ontvankelijkheid en gaafheid van leven (lelie) en voor luisterbereidheid (zonnebloem).

Armoede - Soberheid

*Zuiverheid –
Beschikbaarheid*

*Gehoorzaamheid –
Luisterbereidheid*

De distel, symboliseert de geloofte van duurzaamheid heeft niet veel nodig is nederig: staat voor mensen die hun belangrijkheid kunnen relativiseren, ommekeerommekaar, groeit als eerste op braakliggende grond, heeft maar één gehechtheid: het God-Menselijke relatie gebeuren, dat zich vertaalt in menslievendheid voor de arme, de weduwe, de wees en de vluchteling. De distel is niet onvruchtbaar want de distelvink pikt de pluim van de bloem weg om het nest te bouwen en eet de zaden, en de stekels geven weerbaarheid tegen grazende koeien die de distel laten staan.

De lelie staat voor de geloofte van totale beschikbaarheid, gaafheid van leven, toewijding aan JHWH en liefde voor alle mensen. zoals monniken en monialen, mannelijke en vrouwelijke religieuzen, dit beloven.

De zonnebloem symboliseert de geloofte van luisterbereidheid, God's Stem horen en er naar handelen. De zonnebloem draait helemaal met de zon mee, 180 graden, en leent haar oor steeds aan wat de zon zal zeggen. De geloofte staat voor niet vastzitten, niet starheid maar wendbaarheid is een deugd.

Tijdens Monumentenklooster en -kerkendagen is aan honderden bezoekers de betekenis van de kapelramen uitgelegd waarbij talloze vragen gesteld en zoveel mogelijk beantwoord werden.

fragment Franciscus -raam

Paul Steverink

De pen overnemend van Jeroen Kingmans is nu het woord aan frater Willibrordus, die op zijn beurt de pen weer doorgeeft aan Yvonne de Kuyer.

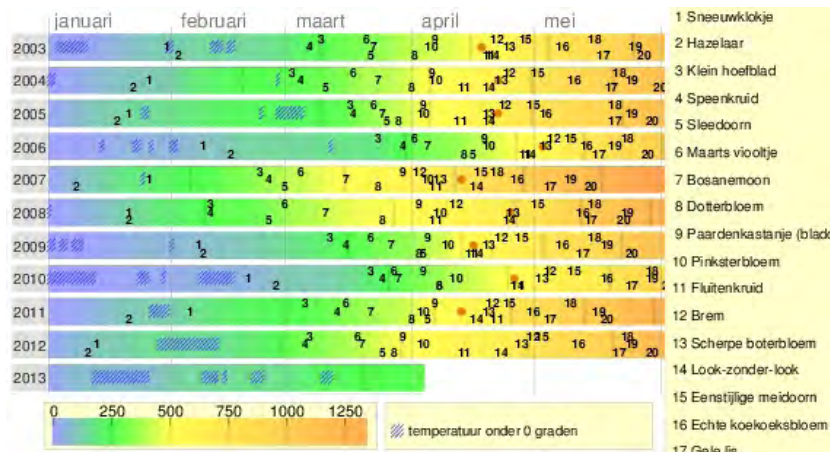
“Met frater Willibrordus in De Bilt”. Dit bekende zinnetje horen de luisteraars van het radioprogramma ‘Vroege Vogels’, waaraan ik al 15 jaar zo nu en dan m’n medewerking verleen.

In 2001 woonde ik nog in Borculo en toen hoorde ik via ‘Vroege Vogels’ een oproep om mee te doen met de fenolijn oftewel de natuurkalender.

Wat hield dat in? Fenologie is de leer van de waarnemingen. Wanneer men in de natuur een bijzondere waarneming deed,

om dat in te spreken in een bepaalde telefoonnummer, en het gaat dan vooral om de eerstelingen of soms de laatstelingen zoals bijvoorbeeld de eerste zwaluw die waargenomen is.

Nu deed ik al jaren vogelwaarnemingen en ik hield al jaren in een groot aantekenboek bij op welke datum de eerste planten van de tuin in bloei kwamen, ik bedoel de wildenplantentuin van frater Jeroen.

Maar wat is nu de bedoeling van deze fenolijn of natuuragenda? Al deze waarnemingen worden verzameld door Ir. Arnold van Vliet van de landbouwhogeschool van Wageningen, om met deze waarnemingen aan te tonen dat er een klimaatverandering op komst is.

Dus het is niet zomaar een hobby, maar het heeft met wetenschap te maken.

PARADIJS

God schiep in den albeginne,
alles lijk het wezen moet.
Na controle: heel tevreden.
Alles wat Hij deed was goed.

Heel de aarde, fris en helder,
in het zuiverst zonnelicht.
Vlekkeloos en vol beloften,
in volkomenst evenwicht.

Mensen, dieren, planten, dingen,
bergen, vlaktes; land en zee.
Alles rechtstreeks voortgekomen
uit Gods eigen atelier.

Samenhang en samenleving.
Niets roofzuchtig uitgebuit.
Alle klanken klonken samen,
zonder enig bijgeluid.

Maar het Kwaad sloop in 't geboomte.
Had zijn kansen onderkend.
Met het Goede was het Kwade
in dat paradijs present.

Alles was God onderworpen,
Alles was Gods eigendom.
Toch het Kwaad daarin aanwezig,
buiten mens en mensheid om.

Door het ingaan op het Kwade
werd de weg naar God versperd
'T Is door falen van de mensen,
Dat het Kwaad tot Zonde werd.

Kwaad, waar ligt zijn diepste oorsprong?
Wat de zin van al het Kwaad?
Wie verdedigt het? Zijn daden?
Niet de knapste advocaat.

Kwaad, het speelt met goedgezinden.
Doet zich voor als milde gast,
over wiens bedoeling, afkomst
ieder in het duister tast.

PARADIJS! Met goed- èn boosheid,
was heel goed. Een bijbels feit!
Wij zijn van datzelfde mengsel.
Dus dezelfde kwaliteit

Theobaldus Geraets

FRATER ADOLF VIERT ZILVER

In september 2015 was ondergetekende voor het Buitengewoon Algemeen Zakenkapittel in Indonesië. Wetende dat er in 2016 meerdere Indonesische medebroeders een kloosterjubileum hopen te vieren, heb ik de kans waargenomen om vier van hen te interviewen. De eerste die ik – met behulp van onze tolk Mevr. Inge Kapitan, – gesproken heb, is frater Adolf, de secretaris van het Algemeen Bestuur. Hierbij mijn grote dank aan Inge.

De burgernaam van Adolf is: Rudolf Cawa, geboren op 6 februari 1968 in de desa Lei, gelegen op Palu'e, een klein eiland ten noorden van Flores. Om enig beeld te krijgen van de afstand zegt hij: “4 uur met een motorboot, maar ook nog een heel eind lopen om bij de familie te komen”. Zoiets onderneem je dan ook niet met korte tussenpozen. Meestal eens in de 2 - 3 jaar.

In Lei is hij opgegroeid in het gezin, maar vooral opgevangen door een nicht, die onderwijzeres was. Hij verbleef veel bij die nicht in de klas en door alleen maar te luisteren had hij veel schoolse kennis opgedaan en doorliep hij de school later heel gemakkelijk. Toen hij nog heel jong was, overleed vader. De nicht kreeg een baan bij een andere school en Rudolf ging met haar mee. Thuis was hij een van de vijf kinderen, maar die nicht gaf hem niet alleen aandacht, maar zorgde ook voor zijn behoeften voor de school.

Op een gegeven moment vertrok de nicht naar een SMP – lagere middelbare school – in Maumere. Het was een school van de zusters, waar de fraters veel mee samenwerkten. De examens bij de school van de zusters stond o.a. onder toezicht van de fraters, met name van frater Amatus. Deze school behoorde met die van de fraters tot de beste scholen van Maumere. Op deze school was ook veel aandacht voor de geestelijke vorming van de leerlingen. Adolf vertelt dan: “Bij een examen leerde ik frater Amatus kennen, eenvoudig gekleed, geen toog. Na de middelbare school ging ik naar de SPG, de lerarenopleiding, waar frater Antonius, postulantenmeester, een bezoek bracht om kandidaten te zoeken met interesse voor het kloosterleven. Inderdaad had ik interesse, maar mijn moeder en die nicht vonden het niet goed om te gaan intreden. Vooral het gezang wat ik hoorde toen ik na een wandeling langs het huis van de postulanten kwam, versterkte mijn interesse.

Mijn nicht hielp me aan werk op de school in de eerste klassen en dat was heel leuk werk en ik kreeg een goede band met de leerlingen. Het gaf een voldaan gevoel om die kleintjes te leren lezen, maar ik verdiende er niet mee. Wel was ik inmiddels ook actief in de kerk met koor en catechese, maar mijn leeftijd ging ook door.....Na drie jaar heb ik het opnieuw aangekaart bij mijn moeder en toen gaf ze mij toestemming. Bijzonderheid: moeder was niet katholiek, vader was dat wel geweest.

In Maumere heb ik contact gezocht met frater Antonius en na een interview werd ik als postulant aangenomen in 1990 en op 12 juli 1991 ben ik ingekleed en werd frater Adolf. Dit betekende een verhuizing van Maumere op Flores naar het noviciaat in Malang op Java”.

Maar eerst vertelt hij nog, dat hij bij fr. Antonius een goede opleiding heeft gehad in omgaan met discipline, alles eenvoudig maar goed, ook veel praktische zaken als tafelmanieren, onderhoud badkamer e.d. Ook geleerd veel zelf te doen en zelfverantwoordelijkheid te nemen. Alles sloeg aan omdat Antonius zelf het voorbeeld gaf. “Het is een goede basis voor mijn verdere leven geweest”.

Niet alle postulanten kwamen van Maumere, want er waren er ook vier die hun postulaat in Kediri op Java hadden doorgebracht. Zij waren in totaal met 13 novicen en frater Simon was de magister. De duur van het noviciaat was twee jaar.

En toen kwam zijn eerste benoeming, waarover hij zegt: “Deze benoeming was voor werken op de administratie van de SMA (de hogere middelbare school) in Podor-Larantuka, maar die functie ging niet door en het werd procurator van de gemeenschap, omdat de procurator verplaatst werd naar Surabaya. Ik had gehoopt een lerarenfunctie te krijgen, maar het liep dus anders.

Het tweede jaar werd ik penningmeester op de SMA en door de hulp van fr. Marianus, de directeur, heb ik geleerd om met geld om te gaan. Het werk op school in Podor-Larantuka was heel erg verschillend van de school op Java. Terugkijkend is het in Larantuka een goede tijd voor mij geweest, waarbij vooral de rust en de aandacht van fr. Marianus mij heeft goedgedaan”.

De volgende benoeming was biologie gaan studeren in Kupang op Timor, maar..... daar was geen kamer vrij, daarom werd het Ende en de studie werd Bahasa Indonesia. Dat was fijn, want daar waren meerdere jongeren zoals Bernard, Kanisius en Dismas.

Hier verbleef Adolf van 1995 tot 2000. Hij vertelt hierover: “Het eerste jaar begon meteen al erg druk, want naast de studie met 8-12 lessen, werd ik ook benoemd als leider van het internaat van de SMP. Dat betekent eerder opstaan, laat naar bed. Maar het was ook een goede tijd, doordat je met allemaal jongelui was en we goed met elkaar konden opschieten en elkaar aanvulden.

Na twee jaar ging ik voor mijn studie de praktijk in buiten de stad en ging lesgeven op een lagere school. Er kwam echter weer een verandering door een benoeming als secretaris van de Scholenstichting Yayasan Mardi Wiyata in Malang. Ik had graag mijn praktijk voortgezet voor mijn taalstudie en dat kon er naast als onderwijzer op een lagere school, maar dat was erg zwaar. In maart 2001 werd Montfort voorzitter van de Scholenstichting, Renatus penningmeester en ik dus secretaris. De moeilijkheid

was echter dat geen van drieën wist wat we moesten doen, de taakstelling was erg onduidelijk. Je werd in het diepe gegooid en er was geen leiding”.

De grote verandering kwam volgens Adolf toen het toenmalige Algemeen Bestuur, bestaande uit Wilfried, Clemens en Fransiskus, hem kwam vragen om Algemeen Secretaris te worden. Daar had hij even tijd voor nodig om ermee akkoord te gaan en kreeg dan ook bedenktijd en ook werd een inwerkperiode in Nederland toegezegd, voordat de functie zou overgedragen worden van Leo naar hem op het moment dat de zetel van het Algemeen Bestuur naar Malang zou verplaatst worden.

Hij vertelt het als volgt: “Ik voelde me ongemakkelijk, want vond het te hoog gegrepen voor mij. Kan ik het wel? was de vraag die mij bezighield. Ik was bang, omdat ik geen Nederlands kon spreken en de medebroeders waren allemaal veel ouder dan ik..... Maar het is toch doorgedaan. In afwachting van een visum voor Nederland zijn Ferdinandus, die gevraagd was voor de functie van Algemeen Econoom, in Malang alvast begonnen met Nederlandse lessen. Toen het eenmaal zo ver was dat we naar Nederland konden reizen en daar aankwamen, was het er erg koud....! Maar 's middags werden we meegenomen naar een winkel voor warme jacks enz. en dat gaf ons vooral ook een warm gevoel van binnen. De medebroeders namen notitie van ons. De grote schrik bij mij verdween meteen op het kantoor van het Algemeen Bestuur door de ervaring dat alle deuren gewoon open stonden, je kon overal binnenlopen en aan iedereen vragen stellen; alles mocht je zien en dat straalde vertrouwen uit en gaf ons het gevoel geaccepteerd te zijn. Dichte deuren blokkeren. Ook op de cursus Nederlands hebben we veel geleerd en de praktijk van het secretariaat werd me door Leo bijgebracht. Nu heb ik te weinig gelegenheid om het geleerde Nederlands bij te houden. Jammer!”

Op mijn vraag hoe het werk nu voor hem is en of ie nog steeds verlangens heeft om op school les te geven, antwoordt Adolf: “Dit is nu het derde Algemeen Bestuur waarvoor ik werk. Het is iedere keer anders. Ik vind de functie nog steeds moeilijk en ik vind het ook niet goed om te lang in dezelfde functie te blijven. Het is goed als er gewisseld wordt, zodat in zo'n functie fris bloed kan komen en iemand met nieuwe ideeën. Ook is de beloofde assistent lang uitgebleven en nu is deze er in de persoon van Walterus. Daar ben ik blij mee, vooral ook omdat hij de bestuursvergaderingen bijwoont en ook Engels gestudeerd heeft. De Algemeen Secretaris is ook Overste van de communititeit en het Provinciaal Bestuur vindt dat heel belangrijk, maar heeft er nooit een reden voor gegeven. Volgende maand zit de tijd van mijn Oversteschap erop en ben dus benieuwd wat er dan gebeurt”.

Adolf wil niet zeggen dat hij ongelukkig is, maar wel dat hij moeite heeft met invloeden van buitenaf op de gehele gang van zaken bij het Algemeen Bestuur en is blij met de persoon en het werk van Stanislaus als Algemeen Econoom, om daardoor samen er iets van te kunnen maken.

Terugkijkend op zijn 25 jaar frater-zijn heeft hij wel ontdekt, zegt hijzelf, dat meerdere keren het niet gegaan is zoals hij hoopte met zijn ideeën en wensen om in het onderwijs werkzaam te kunnen zijn. Leren accepteren dat in het leven zaken heel anders kunnen gaan dan gedacht of gewild, heeft hij dus wel ten volle kunnen oefenen. Hij is als frater gelukkig en zoekt de nodige afleiding in muziek en zingen.

Wij danken Adolf voor zijn levensverhaal en wensen hem alle goeds toe in en buiten zijn werk.

*Zeist, 11-11-2015
Leo Ruitenberg*

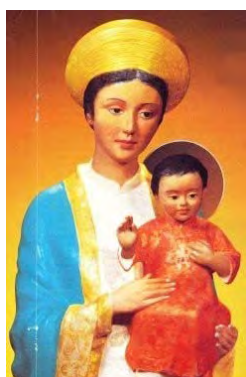
MSC-GENARALAAT

ISSOUDUN

INDONESIË

ZUID VIETNAM

ZUID AFRIKA

SPANJE

Op de laatste zaterdag van de maand mei wordt het feest van Onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart in de Chevalierfamilie gevierd. Jules Chevalier, de stichter van de Missionarissen van het H. Hart en van de Dochters van Onze Lieve Vrouw van het H. Hart, heeft deze eretitel van Maria voor het eerst gebruikt. Ook onze congregatie heeft deze titel als officiële naam. Het is fraai om te zien om overal ter wereld waar de missionarissen en/of dochters werkzaam zijn of zijn geweest, de devotie tot deze Maria, ook hoop der hopelozen genoemd, in eigenlandse stijl wordt vereerd.

INHOUD

Van de redactietafel		02
Overweging bij de Constituties	Alfons Kroese	03
Pinksteren: grensoverschrijdend	Paul Steverink	06
Servatius van Diemen: Platina	Leo Ruitenberg	08
Synchroniteit in Groningen (3)	Paul Steverink	13
Andrea Kempen: Diamant	Leo Ruitenberg	19
Glas-in-loodramen Kapel Moesstraat	Paul Steverink	25
De pen doorgeven	Willibrordus Hilhorst	34
Paradijs	Theobaldus Geraets	36
Adolf Cawa: Zilver	Leo Ruitenberg	38
O.L.Vrouw v/h H.Hart	Redactie	43
Inhoud		44

INKO

onder redactie van:	Johan Brummelhuis, Leo Ruitenberg, Frits Stevens, Paul Steverink, Wim Versteeg
met medewerking van:	Angelico Fennis (omslag) Hilarius de Booij (illustraties) Petra de Landmeter (interviews)
secretariaat:	Johan Brummelhuis Schorteldoeksesteeg 1, 3732 HS De Bilt tel.: 030 - 69 76 237 email: j.brummelhuis@fratersvanutrecht.nl